

UZASADNIENIE

Powód Fundusz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. kwoty 128.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 9 stycznia 2018 r. oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazano, że powoda łączyła z Bankiem (...) (Menedżerem (...)) umowa operacyjna, określająca warunki i zasady udostępniania limitu reporeczenia na rzecz pośrednika finansowego ze środków (...) (...). W wykonaniu tej umowy powód udzielił poręczenia kredytu udzielonego na rzecz M. B.. Po wypowiedzeniu umowy kredytu powód wypłacił na rzecz banku 160.000 zł i zwrócił się do Menedżera o wypłatę reporeczenia . Pomimo kilkakrotnego uzupełniania dokumentów Menedżer odmówił wypłaty. Na podstawie umowy z 27.11.2017 r. Menedżer przeniósł na rzecz pozwanej wszystkie praw i obowiązki wynikające z umowy operacyjnej.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Zdaniem pozwanej powód nie spełnił wymagań określonych w Metryce Produktu F. poprzez poręczenie kredytu, który został wykorzystany wyłącznie na pokrywanie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej oraz spłatę zobowiązań publicznoprawnych. Wybór M. B. jako ostatecznego beneficjenta naruszał wymogi pkt V ppkt 8 Metryki bowiem udzielony kredyt umożliwiał dowolne wydatkowanie pozyskanych środków. Odwołując się do postanowień umowy operacyjnej pozwana podniosła, że poręczenie, które nie spełnia wymogów wskazanych w Metryce Produktu F. nie wiąże pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 9 kwietnia 2013 r. powód (jako P. (...)) zawarł z Bankiem (...) (jako Menedżerem (...)) umowę operacyjną – reporeczenie, określającą warunki i zasady udostępniania przez Menadżera Limitu R. P. Finansowemu ze środków (...) (...) w celu udzielania przez P. (...) wsparcia małym i średnim przedsiębiorcom poprzez udzielanie jednostkowych poręczeń .

Dowód: umowa operacyjna I stopnia z załącznikami k. 24 -52

W dniu 27 stycznia 2014 r. M. B. zawarła z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. umowę o kredyt w rachunku bieżącym, na podstawie którego bank udzielił kredytu w wysokości 200.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie bieżącej działalności gospodarczej.

W dniu 29 stycznia 2014 r. powód udzielił poręczenia kredytu przyznanego M. B., prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) M. B.. W umowie zawartej z (...) Bank S.A. postanowiono, że maksymalna kwota odpowiedzialności Funduszu nie będzie wyższa niż 160.000.

Dowód: wniosek o finansowanie działalności gospodarczej z `14.01.2014 r. k. 168 -170

umowa o kredyt k. 54- 55

umowa o udzielenie poręczenia z 29.01.2014 r. k. 57- 60

umowa poręczenia z dnia 29.01.2014 r. k. 62-63

Powód już wcześniej obejmował poręczeniem kredyty na finansowanie działalności bieżącej, a Bank (...) wypłacał kwoty należne z tytułu reporeczenia. Pracownicy powoda standardowo ustalali na podstawie wniosku o udzielenie kredytu i oświadczenia klienta, czy kwalifikował się do objęcia go programem.

Dowód : zeznania świadka Ł. C. k. 21223 -224

W dniu 24 lipca 2015 r. G. (...) Bank wypowiedział M. B. umowę kredytu z zachowaniem 30 – dniowego terminu wypowiedzenia. Następnie wezwał ją do zapłaty całej należności.

W związku ze skierowaniem do powoda przez G. (...) Bank wykonania poręczenia i zapłaty kwoty 160.000 zł powód wezwał M. B. do potwierdzenia i udokumentowania zasadności lub niezasadności roszczenia banku.

W dniu 17.10.2016 r. powód zapłacił na rzecz G. (...) Bank kwotę 160.000 zł tytułem poręczenia kredytu.

Dowód : wypowiedzenie umowy k. 65 – 66

wezwanie do zapłaty k. 68

potwierdzenie realizacji przelewu k. 72

Pismem z dnia 10.11.2016 r. powód złożył do Banku (...) wniosek o wypłatę reporeczenia w kwocie 128.000 zł. We wniosku powód oświadczył, że zostały spełnione wszystkie warunki konieczne do wypłaty poręczenia Instytucji Finansowej – zgodnie z wymogami określonymi w porozumieniu o współpracy zawartym pomiędzy nim a Instytucją Finansową a nadto, że zostały spełnione wszystkie warunki dokonania płatności na podstawie wniosku o wypłatę reporeczenia określone w umowie oraz załączniku nr 4.

Bank (...) w piśmie z dnia 30.11.2016 r. poinformował o negatywnej weryfikacji wniosku wskazując, że wniosek wymaga uzupełnienia o szczegółowo wymienione w piśmie dokumenty; w szczególności zażądano przedstawienia szczegółowych informacji w zakresie przeznaczenia środków otrzymanych z kredytu. W odpowiedzi na wezwanie powód złożył pismo z dnia 16.12.2016 r., do którego dołączono wymagane oświadczenia. W piśmie z dnia 29.12.2016 r. Bank (...) poinformował ponownie o negatywnej weryfikacji wniosku wskazując na błędy odnośnie wpisanych dat dokumentów, a nadto żądając przedłożenia wniosku o udzielenie poręczenia oraz wyjaśnienia powodów przekazania oświadczenia dotyczącego ostatecznego celu inwestycji rok przed korektą wniosku. W odpowiedzi powód złożył oświadczenia ze skorygowanymi błędami pisarskimi; przedstawił nadto oświadczenie złożone przez ostatecznego beneficjenta (kredytobiorcę) stanowiące załącznik do wniosku o udzielenie poręczenia zawierające oświadczenie ex ante (kredyt nie będzie przeznaczony wyłącznie na pokrywanie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Wyjaśnił jednocześnie, że złożone ex post oświadczenie z dnia 24.03.2016 r. uzyskane zostało od klienta w wyniku realizacji zaleceń pokontrolnych

W piśmie z dnia 18.01.2017 r. Bank (...) ponownie negatywnie zweryfikował wniosek o wypłatę reporeczenia, domagając się dalszych wyjaśnień w przedmiocie sposobu wykorzystania kredytu udzielonego ostatecznemu beneficjentowi.

Mimo wymiany dalszej korespondencji Bank (...) ostatecznie odmówił wypłaty środków z tytułu jednostkowego poręczenia i odrzucił wniosek powoda.

W dniu 27.11.2017 r. Bank (...), powód oraz (...) S.A. zawarły porozumienie, na podstawie którego (...) przeniósł na pozwaną wszelkie prawa i obowiązki, wierzytelności i zobowiązania wynikające z umowy operacyjnej I stopnia – reporeczenie.

Pozwana podtrzymała stanowisko prezentowane przez (...)

Dowód: wniosek o wypłatę reporeczenia z dnia 10.11.2016 r. k. 74

pismo (...) z 30.11.2016 r. k. 75

pismo powoda z 16.12.2016 r. k. 76 - 82

pismo (...) z 29.12.2016 r. k.83

pismo powoda z dnia 30.12.2016 r. k. 84

pismo (...) z 18.01.2017 r. k. 85

pismo powoda z 15.02.2017 r. k. 86 - 87

pismo (...) z 27.03.2017 r. k. 88

pismo powoda z 10.04.2017 r. k. 89 - 90

pismo (...) z 28.04.2017 r. k. 91 – 92

pismo powoda z 24.05.2017 r. k. 93 – 94

pismo (...) z 6.06.2017 r. k. 95 – 96

pismo powoda z 20.02.2018 r. k. 97

pismo (...) z 6.03.2018 r. k. 98,

pismo pozwanej z 25.06.2018 r. k. 99, z dnia 2.01.2019 r. k. 100, z dnia 20.03.2019 r. k. 101,

pismo powoda k. 102

porozumienie k. 125 – 131

Powód złożył wniosek o zawiązanie do próby ugodowej, jednakże na posiedzenie wyznaczonym w tym celu do ugody nie doszło.

Dowód : wniosek k. 137 -140

protokół posiedzenia z dnia 4.04.2018 r. k. 142

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo oparte jest na przepisach art. 353¹ i 354 §1 k.c., które statuują zasadę swobody umów oraz obowiązek wykonania zobowiązania zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno – gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

Fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały ustalone przede wszystkim na podstawie dokumentów, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana oraz zeznania świadka Ł. C.. Waler dowodu z tych zeznań przejawiał się jednak głównie w przedstawieniu procedur stosowanych zwykle przez powoda w tego typu sytuacjach, gdyż świadek nie pamiętał szczegółów dotyczących tego konkretnego przypadku. Podkreślenia wymaga, że w zasadzie fakty będące podstawą rozstrzygnięcia nie były między stronami sporne. Odmienna była natomiast interpretacja postanowień umowy operacyjnej i przewidzianych tam obowiązków powoda warunkujących wypłatę kwoty reporeczenia.

Dokonując oceny żądania strony powodowej Sąd uznał, że spełnione zostały przez powoda warunki formalne przewidziane w łączącej strony umowie, umożliwiające uzyskanie od pozwanej wypłaty kwoty reporeczenia. Zasady wypłaty reporeczenia określone były w punkcie 5.2.1 umowy operacyjnej, który przewidywał, że Menedżer przekaze środki z reporeczenia w terminie 10 dni od złożenia prawidłowo wypełnionego i niewadliwego wniosku o wypłatę reporeczenia oraz jego zaakceptowania przez Menedżera. Warunki przekazania środków zostały określone w załączniku nr 4 do umowy. Podkreślenia wymaga, że nie było podstaw do żądania przez pozwaną innych dokumentów

ponad te, które były wymienione w załączniku nr 4 w brzmieniu obowiązującym w chwili zawierania przez strony umowy operacyjnej, dołączonym do tej umowy. Trafnie strona powodowa zwróciła uwagę na to, iż dopiero w późniejszych wersjach załącznika nr 4, jakie były dołączane do innych umów (k. 217, 218), przewidziano w punkcie 1 d) obowiązek złożenia przez P. (...) jeszcze innych dokumentów, niezbędnych do oceny poprawności przygotowania wniosku wskazanych przez Menedżera. Powód spełnił zaś warunki przewidziane w punkcie 1 załącznika nr 4, tzn. złożył dokumenty tam wskazane.

Sąd nie podzielił argumentacji strony pozwanej, wedle której mogła domagać się „innych dokumentów” na podstawie punktu 12 umowy. Należy bowiem zwrócić uwagę na to, iż w punkcie 12 jest co prawda mowa o udostępnieniu Menedżerowi przez P. (...) informacji, wiedzy, baz danych, jednakże na zupełnie inne cele, mianowicie w takim zakresie, w jakim dane te zostaną uznane za niezbędne do budowania baz danych, wykonywania oraz zamawiania przez nie analiz, realizacji polityk oraz oddziaływań makroekonomicznych.

Jednocześnie Sąd uznał, że spełnione zostały przesłanki merytoryczne żądania wypłaty kwot reporeczenia, przewidziane w umowie operacyjnej. Sąd dokonał oceny w szczególności pkt 8.3 umowy, który wskazywał, że jednostkowe reporeczenie uważa się za nieudzielone w stosunku do jednostkowego poręczenia i nie wiąże ono Menedżera w przypadku niedopełnienia przez P. (...) obowiązków określonych w pkt 8.1 i 8.2. W pkt 8.1 przewidziano zaś dokonanie przez P. (...) wyboru ostatecznych beneficjentów spośród małych i średnich przedsiębiorstw, które spełniają warunki określone w załączniku nr 5 - Metryce Produktu F.. Jednocześnie w pkt V 8 i 9 Metryki wskazano, iż kredyty objęte jednostkowym poręczeniem udzielanym przez P. (...) nie mogą być przeznaczane wyłącznie na pokrywanie bieżących kosztów działalności gospodarczej, jak również nie mogą być przeznaczane na spłatę zobowiązań publicznoprawnych.

Sąd zwrócił uwagę na to, iż w dokumentach związanych z umową operacyjną rozróżniono pojęcia bieżących kosztów działalności gospodarczej i finansowania działalności gospodarczej. Już w wypełnionym przez beneficjenta wniosku o udzielenie poręczenia (k. 110) takie rozróżnienie zostało dokonane; w szczególności w punkcie 11 podano, że kredyt jest przeznaczony na finansowanie działalności gospodarczej mikro, małego i średniego przedsiębiorcy, jednocześnie wskazano w pkt 12, że kredyt objęty poręczeniem nie będzie przeznaczony wyłącznie na pokrywanie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub na cele konsumpcyjne. Z pkt V 7 Metryki Produktu F. wynika zaś, że z założenia kredyty objęte jednostkowym poręczeniem miały być przeznaczane na finansowanie działalności gospodarczej mikro, małego i średniego przedsiębiorcy. Zestawienie tych postanowień prowadzi do wniosku, iż pojęcie „finansowania działalności gospodarczej” postrzegane było w szerszy sposób niż pojęcie „bieżących kosztów działalności gospodarczej”.

Odnosząc się do zarzutów strony pozwanej co do tego, iż w umowie kredytowej brak było ograniczeń co do przeznaczenia kredytu, Sąd zwrócił uwagę na to, iż wprawdzie rzeczywiście w samej umowie o udzielenie kredytu takich postanowień nie ma, ale były one ujęte już w punkcie 12 wniosku o udzielenie poręczenia, skierowanego przez M. B. do powoda; również w §1 pkt 7 i 8 umowy o udzielenie poręczenia zawartej przez powoda z kredytobiorcą ujęto zakaz przeznaczenia tego kredytu na spłatę zobowiązań publicznoprawnych, jak i na wykorzystanie kredytu wyłącznie na bieżące koszty działalności gospodarczej.

Podkreślenia przy tym wymaga, że ocena przeznaczenia kredytu winna być, zdaniem Sądu, dokonywana z czasu zawierania przez strony umowy o udzielenie poręczenia, nie zaś w oparciu o dane i fakty jakie nastąpiły już po zawarciu tej umowy, a zatem ex post. W przeciwnym razie strona powodowa nie miałaby żadnego wpływu na możliwość uzyskania wypłaty reporeczenia od pozwanej, determinowanej samym tylko zachowaniem kredytobiorcy. W związku z tym przeznaczenie kredytu nie może być utożsamiane ze sposobem jego faktycznego wykorzystania przez kredytobiorcę. Z tych przyczyn fakty wynikające z dołączonego do odpowiedzi na pozew dokumentu - historii rachunku (k. 171 -200), a świadczące o tym, iż w istocie kredytobiorca przeznaczał środki z kredytu odnawialnego znajdujące się na rachunku także na spłatę zobowiązań publicznoprawnych, pozostają bez wpływu na ocenę zasadności roszczenia powoda. Kwestie te mogłyby mieć znaczenie dla oceny sposobu realizacji umowy w zakresie obowiązków sprawozdawczych, jakie spoczywały na powodzie. W umowie jednak nie określono konsekwencji

związanych z ewentualnym nienależytym wykonywaniem monitoringu. Brak jest w szczególności jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że konsekwencją nienależytego wykonania obowiązków sprawozdawczych, czy też obowiązków polegających na monitoringu działań kredytobiorcy jest odmowa wypłaty reporeczenia.

W związku z tym relewantne dla rozstrzygnięcia sporu jest oświadczenie beneficjenta z dnia 14.01.2014 r. złożone ex ante (k.110), czyli przed realizacją umowy kredytowej, nie zaś oświadczenie z dnia 24.03.2016 r. złożone przez kredytobiorcę ex post (k.155). Okoliczność, że zawarte w tym ostatnim dokumencie oświadczenie kredytobiorcy, iż kredyt nie został przeznaczony na spłatę zobowiązań publicznoprawnych, pozostaje w sprzeczności z historią rachunku dołączoną do akt przez pozwaną, nie zmienia uprawnień powoda do uzyskania wypłaty kwoty reporeczenia.

Tak też należy odczytywać zeznania świadka Ł. C., który już po okazaniu historii rachunku, z której wynikała spłata podatku VAT, podatku dochodowego, podtrzymał twierdzenie, że celem kredytu nie była spłata zobowiązań publicznoprawnych. Rozdzielenie celu (przeznaczenia) kredytu od sposobu jego faktycznego wykorzystania sprawia, że wypowiedź świadka, według którego poprzez spłatę podatku VAT realizowane były „inne cele rozwojowe” wymienione w Metryce Produktu F., choć budzi wątpliwość, nie ma w istocie znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. W sytuacji, w której ocena zachowania powoda i spełnienia wymaganych przesłanek wypłaty odnosić się winna do chwili zawarcia umowy o udzielenie poręczenia ewentualne wykorzystanie części tego kredytu na spłatę podatku wyłączone jest z zakresu tej kontroli. Podkreślenia przy tym wymaga, że składane przez powoda oświadczenia, oparte na danych z okresu następującego po zawarciu umowy, w szczególności z rachunków bankowych, nie były wymienione wśród dokumentów warunkujących wypłatę reporeczenia.

Nie można też pominąć i tego, że strona powodowa, zgodnie z pkt 9.2.3. umowy, obowiązana była informować (...) o kredytobiorcach, ostatecznych beneficjentach, którym udzieliła poręczenia, poprzez przekazywanie rejestru jednostkowych poręczeń. Wobec braku reakcji ze strony (...), uwzględniając fakt, że we wcześniejszych przypadkach tego rodzaju kredytach nie zgłaszano sprzeciwu co do wypłaty reporeczenia, uzasadnione było takie rozumienie postanowień umowy, które ograniczało się do uwzględnienia okoliczności i stanu wiedzy z chwili udzielenia tego poręczenia, nie zaś z czasu następującego już w trakcie realizacji umowy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uwzględnił powództwo w całości. W oparciu o przepis art. 481 k.c. orzeczono o odsetkach za opóźnienie.

Na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. zasądzono od pozwanej koszty procesu obejmujące opłatę od pozwu 6400 zł, opłatę skarbową do pełnomocnictwa 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika 5400 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 265).